

האומר פתח פתוח מצאתי כולי –

One who said, I found an open passage, etc.

OVERVIEW

We can ascertain that a woman is a בתולה if during the first ביאה the husband verified that her membrane was intact (פתחה סתום) and/or that as a result of the ביאה there was blood (דם בתולים). Our גמרא discusses a case where the husband claimed that at the initial ביאה her פתח was not סתום, but rather it was פתוח. The question arises what is with the דם בתולים, was there דם בתולים or not. תוספות discusses this issue.

פירש בקונטרס דטענת דמים לא קאמר¹ כגון שנאבדה המפה² -

explained that the husband did not claim a טענת דמים, either because the cloth was lost, so we are unsure if there was דם בתולים or not -

או שהיא ממשפחת דורקטי³ שאין להם דמים⁴ -

Or because she was from the דורקטי family, who do not have דם בתולים, so there can be no טענת דמים, only the טענה of פתח פתוח.

טענת דמים why there was no טענת דמים offers an alternate explanation

ורבינו חננאל מפרש דבוגרת⁵ ומוכת עץ⁶ אין להם דמים -

And the ר"ה explains that a בוגרת and a מוכת עץ have no דם בתולים (therefore there can be no טענת דמים) -

אבל אין פתח פתוח ויכול לטעון טענת פתח פתוח -

However their פתח is not פתוח (if they are still בתולות), therefore he can only claim the טענה of פתח פתוח that she is not a בתולה, for if she were, her פתח would be closed (even though she is a מוכת עץ or a בוגרת).

תוספות asks:

וקשה לפירוש רבינו חננאל דאמרינן באלו נערות (לקמן לו,א ושם עמוד ב) –

And there is a difficulty with the פיר"ה (that a בוגרת [and a מוכת עץ] does not have

¹ It would seem that if there was דמים then she is considered to be a בתולה even if he claims מצאתי פתח פתוח.

² After the initial ביאה they would wipe themselves with a cloth to verify (by the blood on it) that she was indeed a בתולה.

³ See ב,י.

⁴ However, all other women (including a בוגרת) have דם בתולים. See later in this תוספות (footnote # 7).

⁵ A woman becomes a בוגרת six months after she becomes a נערה (which is when she brings the נערות [after her twelfth birthday]).

⁶ באותו מקום means hit with wood; it refers to a woman who received a wound באותו מקום.

ברייטא regarding the פתח, פתח is closed), for the גמרא asks in נערות, דמים but her פתח is closed), which states -

ובוגרת אין לה טענת בתולים⁷ והאמר רב בוגרת נותנים לה לילה ראשונה⁸ -

‘And a בוגרת has no טענת בתולים’; but רב said that we ‘give’ the first night for a בוגרת; this indicates that a בוגרת has דם בתולים, so why does he not have טענת בתולים if this בוגרת had no דם -

ומשני אי דקא טענת דמים הכי נמי הכא במאי עסקינן דקטעין טענת פתח פתוח⁹ -

And the גמרא answered, if he would claim טענת דמים (that there was no blood), indeed it would be a valid claim (since a בוגרת has דם as is evident from the ruling of רב), however the ברייתא is discussing a case where he claimed פתח פתוח and that is not a valid claim since a בוגרת has a פתח פתוח (even though she has דם בתולים). This concludes the citation of the גמרא; תוספות presents the question on פר"ח -

משמע דפתחה פתוח ויש לה דמים -

It is evident from this גמרא that a בוגרת is פתחה פתוח (therefore he cannot claim טענת דמים, which is the exact opposite of פר"ח! however she has דם בתולים) טענת פתח פתוח

answers: תוספות

ויש לומר דרבינו חננאל גריס כגירסא ראשונה שהיתה בספרים -

And one can say; that the גירסא which was in the ר"ח is like the original גירסא, which is that the answer of דקא טעין וכו' is as follows (the exact opposite of our texts),

אי דקא טעין טענת פתח פתוח הכי נמי הכא במאי עסקינן דקא טעין טענת דמים -

If he would claim טענת פתח פתוח, indeed it is a valid claim (since by a בוגרת it is טענת דמים, however the ברייתא which stated that a בוגרת אין לה טענת בתולים is discussing a case where he claimed טענת דמים.

will now explain the גמרא (the question and the answer) according to this גירסא:¹⁰

והכי פירושו והאמר רב בוגרת נותנין לה לילה הראשונה -

And this is the explanation of the גמרא there, ‘but רב said that by a בוגרת we

⁷ The תוספות assumes that טענת בתולים here means טענת דמים (not טענת פתח פתוח), as will become clear in the continuation of the תוספות.

⁸ The דם בתולים are not מטמא (as the נדה is). רב ruled that if he marries a בוגרת all the דם that is present the first night (even after many ביאות) is considered דם בתולים and is not מטמא. (If she is a נערה we give it even more time.) However any דם that is present on any subsequent night may be considered נדה דם and is מטמא (and may cause an issue if it is determined that she is תשמיש).

⁹ According to this גמרא it will be necessary to state that the case of האומר פתח פתוח מצאתי is discussing a נערה (whose פתח is סתום), but not a בוגרת since פתחה פתוח; there is no indication at all that she was נבעלה.

¹⁰ The difficulty (even with this גירסא) is how can the גמרא cite רב that לילה הראשונה, which seems to indicate that she should have טענת דמים and the גמרא responded that she cannot have טענת דמים.

‘give’ her the first night’; the question was not that she should have טענת דמים, but rather - ומדתלינן כל הלילה בדם בתולים משמע דאיכא בוגרת דאית לה דם בתולים טובא -

That since we assume that it is דם בתולים that whole first night, this indicates that (occasionally) there is a בוגרת who has an abundance¹¹ of דם בתולים -

אם כן¹² אי אפשר לשום בוגרת שלא יהא פתחה סתום אפילו אין לה דמים - Since this is so (that there is a בוגרת that has דם בתולים טובא), it is impossible that any בוגרת should not be סתום פתחה, even if she has no דם בתולים -

ואם כן יש לה טענת בתולים בפתח פתוח - So therefore (since every בוגרת is סתום פתחה) there should be טענת בתולים of פתח פתוח by the בוגרת, why does the ברייתא state that a בוגרת has no טענת בתולים -

ומשני אי דקטעין פתח פתוח הכי נמי דיש לה טענת בתולים - And the גמרא answered, if he would claim פתח פתוח; indeed he would have a טענת בתולים, however -

הכא במאי עסקינן דלית לה טענת בתולים בטענת דמים משום דאיכא בוגרת דדמיה כלין - Here in the ברייתא where it states there is no טענת בתולים that is because we are discussing a case of טענת דמים, and that is no claim because there is a בוגרת whose דם בתולים are gone (even if she still is a בתולה and not a בעולה). She can claim that she is from those בוגרות who have no דם בתולים.

פר"ח finds an additional difficulty with תוספות:

ומיהו בירושלמי¹³ משמע לא כפירוש רבינו חננאל - However in תלמוד ירושלמי it seems not like פר"ח -

דקאמר התם רבי יונה בשם רבי קריספא בוגרת כחבית פתוחה של יין¹⁴ - דקאמר התם רבי יונה בשם ר' קריספא בוגרת 'ר' יונה said there in the name 'a בוגרת is like an open barrel of wine' -

תוספות responds:

¹¹ This is obviously an exception, for according to the ר"ח a 'regular' בוגרת has no דם בתולים.

¹² The דם בתולים (generally) comes from the breaking of the סתימה. However it is possible that even if the סתימה is broken there will be no דם because she is מסולקת דמים as it is by a regular בוגרת. If some of the בוגרות are פתוח then (it follows) there will be minimal or no דם; how is it that there is such a discrepancy in women that by some it is פתוח and no דם at all, and by others we allow the entire first night and ascribe it to דם בתולים; how can she have so much דם if the nature of a בוגרת is that פתחה. If it is possible that a בוגרת is פתוח then how can we be תולה the דם as דם בתולים; perhaps it is דם גדות (since possibly פתוח, where there is certainly no דם בתולים). Therefore we must conclude that every בוגרת is סתום פתחה and therefore we can be תולה this דם as דם בתולים (which comes from the breaking of the סתימה, which is found by every בוגרת). See 'Thinking it over # 1.

¹³ In כתובות פ"א ה"א (on ב,א in our text).

¹⁴ This would seemingly mean that her פתח is open, like an open barrel of wine. This contradicts the view of the ר"ח that by a בוגרת it is סתום פתחה.

ויש ליישב דלענין דמים קאמר משום דסתם חבית סתומה לעולם יש בה יין -

And we can resolve this difficulty; that the comparison to a חבית פתוחה is (not regarding the פתח, but rather) **regarding the דמים** of a בוגרת; **for generally a closed barrel of wine always contains wine -**

שאין דרך לסתום חבית ריקנית אבל חבית פתוחה פעמים יש בה יין פעמים אין בה יין -

Since it is not customary to seal an empty barrel; however an open barrel, sometimes it contains wine and other times there is no wine -

כך בוגרת פעמים אין לה דמים פעמים יש לה -

Similarly with a בוגרת (who is compared to a חבית פתוחה), **sometimes she has no דם בתולים** and **sometimes she has דם בתולים** -

ומשום הכי אין לה טענת דמים כדפירש רבינו חננאל -

And therefore there is no טענת דמים by a בוגרת **as the ר"ה explained** because there are מסולקות דמים who are בוגרות -

ר"ה brings a support to the view of תוספות

וכדאמר בפרק הבא על יבמתו (יבמות נט,א ושם) פרט לבוגרת שכלו בתוליה:

And as the אשה בבתוליה יקה of פסוק **פרק הבא על יבמתו** states in ברייתא **excludes a בוגרת, whose דם בתולים are gone** (a כה"ג should not marry a בוגרת); indicating that generally a בוגרת has no דם בתולים.

SUMMARY

According to our גירסא, a בוגרת has דם בתולים but פתחה פתוח, however according to the גירסת ר"ה, a בוגרת generally has no דם בתולים, but פתחה סתום.

THINKING IT OVER

1. According to the ר"ה (that generally בוגרות are מסולקות דמים)¹⁶ how are we תולה the entire first night as דם בתולים, perhaps it is דם נדה?¹⁷

2. How will רש"י explain the גמרא in יבמתו על הבא which seemingly indicates¹⁸ that a בוגרת has no דם?¹⁹

¹⁵ See 'Thinking it over' # 2. ויקרא (אמור) כא, יג.

¹⁶ See footnote # 12.

¹⁷ See מהרש"א [הארוך].

¹⁸ See footnote # 15.

¹⁹ See מהר"ם שי"ף.